ZA NEKAJ VEČ KOT
za dan dobivate ...
"GLAS NARODA"
POŠTI NARAVNOST NA DOM
vsaki torek, petek in soboto
ČITATELJ, KAR VAS ZANIMA

Erazem Gorshe
1116 E. 72nd St
6-30-44—KO

GLAS NARODA

Glasilo slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

5 WAR LOAN
BUY EXTRA WAR BONDS Today!

No. 159. — 159. — VOLUME LII. — LETNIK LII. NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 15, 1944 — TOREK, 15. AVGUSTA, 1944 Tel: CHelsea 3-1242

VELIKA ZMAGA V FRANCIJI SE BLIŽA

Zavezniški vrhovni poveljnik v Franciji general Dwight D. Eisenhower je v svojem dnevnem povelju, ki ga je naslovil na armado, rekel, da so zavezniške armade vstvarile resnično priložnost za veliko zavezniško zmago.

DNEVNO POVELJE GEN. EISENHOWERJA SE GLASI:

"Zavezniški vojaki, mornarji in letalci:

"S svojo združeno spretnostjo, junaštvom in odločnostjo ste v Franciji vstvarili hitro in odločno priložnost za večjo zavezniško zmago, čije vresničenje bo pomenilo velik napredek do končnega padca našega sovražnika.

"V preteklosti sem v trenutku nenavadne važnosti izdal posebni poziv zavezniškim armadam in sem rekel, da si štejem v čast, da jim poveljujem. Brez izjeme je bil odziv brez omahovanja in uspeh nad vsako pričakovanje.

"Ker je zmaga, ki jo moremo sedaj dobiti, neizmerno večja, ki je sploh bila kdaj mogoča na zapadu in ker je mogoče priložnost zgrabiti samo z največjo vnemo in odločnostjo in naglim delom, zato vas sedaj pozivljam bolj nujno kot kdaj poprej.

"Prosim vsakega letalca, da si smatra za svojo popolno odgovornost, da je sovražnik bombardiran neprestano dan in noč in da mu ni dana varnost ne v boju ne v begu.

"Prosim vsakega mornarja, da napravi gotovo, da noben del sovražnikove sile ne more ne zbežati, ne biti ojačen po morju in da naši tovariši na suhem ne marajo ničesar drugega, kot topove in ladje, ki jim jih pripeljejo.

"Prosim vsakega vojaka, da gre naprej do svojega določenega cilja z odločnostjo, da more sovražnik preživeti samo s predajo. Nikdar ne pustite zemlje, ki ste jo enkrat dobili in nikdar ne sme noben Nemec pobegniti skozi črto, ki je bila postavljena.

"Če bomo vsi odločno izpolnjevali svoje posebne dolžnosti, bomo napravili ta teden pomemben v zgodovini vojne — briljanten in plodovit teden za nas, pa usodepoln za ambicije nacijskih tiranov.

"Dwight D. Eisenhower."

ŠE BO VEČ BOJEV V FRANCIJI

Poročilo iz glavnega stana generala Eisenhowerja pravi, da bo v bitki za Francijo sedma nemška armada uničena v nekaj dneh in da bo prihodnji teden najpomembnejši v vojni zgodovini — plodonosen teden za nas in usoden teden za sovražnika.

Miru ni mogoče doseči s kako večjo zmago, ki je na vidiku, kajti v Franciji so še tri druge armade, ki še niso v bojih. V resnici je nekaj teh treh armad v dejanskih bojih in so izgubljene v zavezniški pasti. Nekaj nemških čet ob Seini je slabše kakovosti, toda v resnici so polne pogona in ognjevitosti.

Samo politični razpad v notranjosti Nemčije more dovesti tekom prihodnjega tedna do premirja. Vendar pa je le malo priložnosti za politični razkroj bodisi na ruski ali na zavezniški fronti, da bi se nemške armade z uporom otresle nacijskih poveljnikov. Pa če do tega tudi pride, naši pogoji so še vedno brezpogojna predaja in prosta pot do Berlina.

General Eisenhower je v stalni zvezi in posvetovanjih s svojimi frontnimi poveljniki zadnje tri dni. Deluje pod pritiskom, ki spominja na zadnje dneve kampanje v Tuniziji in na Siciliji. Sedaj so zadnji dnevi kampanje v severozapadni Franciji in prihodnje kampanje pridejo v severovzhodni in južni Franciji.

General Eisenhower pozivlja armado, mornarico in zračno silo, da še bolj napno svoje sile, da napravijo močan zid okoli nemške armade, ki je bila nekdaj pod poveljstvom feldmaršala Rommela, da ne bo mogel pobegniti niti en sam Nemec. Ako se to posreči, tedaj bo Pariz padel v naročje zaveznikov kot zrela češplja. Zavezniki so na najlepši poti, da izvojujejo največjo zmago v Franciji, potem pa bo še mnogo bitk v Evropi, predno bodo nemške armade uničene.

Zavezniki vpadli pri Marseillesu

Zavezniški glavni stan v Italiji je danes sporočil, da so se ameriške, angleške in francoske čete izkrcale na južnem obrežju Francije—med Nico in Marseillesom.

To poročilo je bilo ob istem času sporočeno ob 6.10 zjutraj v Italiji in v Washingtonu.

Poročilo dodaja, da so izkrcavanje armade podpirali zavezniški aeroplani in ameriške, angleške in francoske bojne ladje.

Ameriški in francoski vojaki so se izkrcali med Nico in Marseillesom.

Besedilo poročila se glasi:

"Danes se ameriške, angleške in francosko čete z močno podporo zavezniške zračne sile izkrcujejo iz ameriških, angleških in francoskih bojnih ladij na jugovzhodni obali Francije."

V svojem razglasu na francoski narod pravi general sir Henry Maitland Wilson, vrhovni poveljnik zavezniških armad v Sredozemlju, da je namen sedanjega vpada združiti se z zavezniškimi armadami, ki prodirajo iz Normandije

Njegov razglas na francoski narod se glasi:

"Armade Združenih narodov so se izkrcale v južni Franciji. Njih cilj je pognati Nemce iz dežele in se združiti z zavezniškimi armadami, ki prodirajo iz Normandije.

V teh operacijah so vdeležene francoske čete ramo ob rami s svojimi zavezniškimi vojnimi tovariši na morju, na kopnem in v zraku. Francoska armada zopet živi, se bori na svoji lastni zemlji za osvoboditev svoje zemlje z vsemi zmagovitimi tradicijami za seboj—spominjajte se leta 1918.

Vsi Francozi, civilisti in vojaki, morajo igrati svojo vlogo v kampaniji na jugu. Vaša dolžnost vam bo pojasnjena. Poslušajte zavezniški radio, berite sporočila in razglase; dajajte obvestila eden drugemu.

Ta boj hočemo skončati, kakor hitro mogoče, da bodo mogli Francozi zopet pričeti svobodno življenje pod pogoji miru in varnosti. Zmaga je gotova. Živel francoski duh in vse, kar predstavlja."

Natančno ni znano, kje so se zavezniške armade izkrcale. — Predno so se armade pričele izkrcevati, so zavezniški bombniki silno bombardirali Marseilles in okolico.

Sredozemska obala Francije je dolga kakih 400 milj.

Južna Francija je prepredena z zelo dobrimi cestami in skoro skozi vsako vas pelje kaka dobra cesta. Vsled tega se bodo mogle zavezniške armade posluževati svojih tančnih in oklopnih armad.

Poročilo iz novega vpadnega ozemlja v južni Franciji pravi, da so padalci v zgodnjem jutranjem mraku pristali v južni Franciji nekaj milj od morja. Pozneje pa je v sedmih skupinah pristala infanterija okoli 2000 mož.

ITALJANSKA FRONTA

Osma zavezniška armada prodira proti koncu nemške gotske utrjene črte ob Jadranu ter je zavzela mesto Frontone ob severnem bregu reke Cesano, 27 milj od morja.

To so bili edini večji boji na celi italjanski fronti, kajti na ostalem delu fronte zavezniške oblasti posvečujejo več svojega dela prehranjevanju lačnega prebivalstva v Florenci.

Cele karavane zavezniških trukov dovaža živež in vodo v Florenco. Zavezniška vojaška vlada naznanja, da je bilo med prebivalstvo Florence razdeljenega živeža 450 ton.

ADM. NIMITZ IMA VELIKO ZAUPANJE

Admiral Chester W. Nimitz, ki ima svoj glavni stan v Pearl Harborju na Havajskem otočju, je rekel, da bodo Japonci mogoče prisiljeni brezpogojno se podati, ne da bi bilo potrebno vpasti na Japonsko.

Admiral pa je rekel, da nikdo ne more povedati, kako velike izgube morajo še Japonci doživeti, predno se bodo podali.

Ko se je v nedeljo vrnil z nadzorovalnega potovanja na Guamu v svoj glavni stan, je časnikarskim poročevalcem rekel, da bo treba Japonsko prisiliti k predaji z blokado v zraku in na morju.

Nimitz je rekel, da se bomo pripravili na vpad na japonska domača otoka Honšu in Hokaido, pa do vpada mogoče niti ne bo prišlo.

"Uverjen sem, da je zasedba potrebna," je rekel Nimitz, "toda ne verjamem, da more kdo reči, da je za to potreben vpad, dokler ne pride čas, ko bo položaj bolj razkrit, ko pa je sedaj."

Glede bombardiranja Japonske je rekel, da je mnogo bolj težavno in sicer zaradi velike razdalje, kot pa je bilo težavno za zaveznike, da so bombardirali Nemčijo iz Anglije. Pa ne glede na to, kako močno je mogoče bombardirati Japonsko, nikdo ne more vedeti, koliko bombardiranja more Japonska prenesti, predno bo prisiljena se podati.

Admiral Nimitz je tudi navedel japonske izgube dosedaj. Po njegovem zatrdilu jih je bilo ubitih 52,323, vjetih pa 3022.

RANJENCI ZAPOSLENI V BROOKLYNSKI LADJEDELNICI

Poveljstvo tretjega vojaškega okraja v New Yorku je sporočilo, da je pri vladni ladjedelnici v Brooklynu sedaj zaposlenih nad 800 pohabljenih vojakov pri delih, za katero so najbolj usposobljeni. Ranjeni vojaki, ki so še v bolnišnicah se priglašajo za delo v ladjedelnici po osem na dan.

Ti vojaki so v vojni izgubili ali eno nogo, eno roko, ali eno oko, pa ladjedelnica jih sprejemlje in jim odkaže delo, za katero so najbolj sposobni.

Predno je kdo sprejet, ga najprej preiščejo zastopniki delavskega odbora, nato pa zdravniki, da doženejo duševno in telesno zmožnost prosilca. Ako se kdo ni naučil nobene stroke, je poslan v posebno šolo, da se nauči kake stroke, pa pri tem dobiva primerno plačo. Ako pri učenju napreduje, mu je povišana plača in je dodeljen h kakemu delu, ki je zanj najbolj primerno.

Komur manjka ena noga in pri delu ne more stati, mu je odkazano delo, pri katerem more sedeti. Ako ima kdo pretresene možgane in ropota ne more prenašati, je poslan na delo na kraju, v katerem vlada popolni mir, da ima priložnost, da se njegovi živci pomirijo in ozdravijo,

Proti Vzhodni Prusiji

Rdeča armada se je približala meji Vzhodne Prusije na 16 milj, ko je zavzela močno trdnjavo Osovec, višje proti severu pa je druga baltska armada v južni Estonski napredovala 16 milj proti Rigi, vsled česar je v nevarnosti 30 nemških divizij, da bodo odrezane v Letski in Estonski.

Osovec, 27 milj jugovzhodno od velikega železniškega križišča Lyck v Vzhodni Prusiji, je zavzela druga beloruska armada generala Matveja Zaharova, ki prodira ob Bijalistok-Lyck železnici proti ozkemu koridorju, ki pelje skozi Bobrova močvirja na meji Vzh Prusije.

V vseh 53 dneh ruske poletne ofenzive je bilo včeraj izdano najkrajše vojno poročilo, ki omenja samo dva napredovanja rdeče armade, namreč zavzetje Osoveca in sunek tretje baltske armade generala Ivana I. Maslenikova v Estonsko, kjer je bila zavzeta Ancija, 12 milj vzhodno o dvažne Riga—Tallinn železnice in 83 milj od Rige. Od Ancije je rdeča armada oddaljena samo 17 milj od velikega železniškega križišča Valge ob Riga—Tallinn in Riga—Pskov železnici.

Osem milj jugovzhodno od Ancije so Rusi zavzeli Cooru, čete, ki prodirajo proti severu, pa so zavzele Kaku, 35 milj severovzhodno od Ancije.

Moskva poroča, da se Nemci obupno bore, da preprečijo rdeči armadi, da ne vdre v Varžavo in Vzhodno Prusijo. Na 350 milj dolgi fronti od Raseiniai v Livi, pa do južnega brega Visle pod Varšavo so Nemci poslali v boj močno armado s tanki in infanterijo,

Na južni fronti je prva ukrajinska armada maršala Ivana S. Koneva pobila 1350 Nemcev in razbila 27 tankoov ter odbila več nemških protinapadov. Nato so Rusi prodirali dalje in zavzeli več važnih nemških postojank.

Moskva ne omenja bojev pred Varšavo, od katere je rdeča armada oddaljena 11 milj, toda nemški komentator polkovnik Ernst von Hommer je sporočil, da so Rusi dobili novo močno oporišče onstran Visle in severno od Varšave.

Berlinskega poročila, da so Rusi prekoračili Vislo nad Varšavo, Moskva ni potrdila. Kar je bilo nazadnje poročano, so bili Rusi v Radzyminu, 12 milj od Visle na kraju, kjer se velika reka obrne proti zapadu.

Edino oporišče na zapadnem bregu Visle, ki ga ima rdeča armada, Moskva omenja Sandomierz, 115 milj južno od Varšave; Berlin pa je tudi naznanil, da so Rusi prekoračili Vislo in si napravili močno oporišče blizu Warke, 33 milj jugovzhodno od Varšave.

Nemški general ne veruje v zmago

Kot poroča moskovski radio, je nemški feldmaršal Friedrich von Paulus, ki je bil vjet v Stalingradu, prepričan, da Nemčija v tej vojni ne more zmagati in to tudi odkrito priznava svojim tovarišem v ujetništvu.

"Ne na vzhodu, ne na zapadu Nemčija nima rezerv, ki bi mogle izboljšati položaj," je rekel Paulus v neki pismeni izjavi. "Vsako nadaljevanje vojne je nespametno prelivanje krvi"

Maršal Paulus pravi, da nemškemu narodu ne preostane drugega, kot da se reši Hitlerja in najde vodstvo, ki bo končalo vojno.

V avdijenci pri papežu

Papež Pij XII. je v privatni konferenci sprejel ameriškega vojnega podtajnika Roberta P. Pattersona in generala Brehona S. Sommervella, poveljnika ameriške vojaške sile.

Pet nemških ladij potopljenih

Angleška admiraliteta naznanja, da so zavezniške bojne ladje, ki patrolirajo Biskajski zaliv in obrežje Breton polotoka, potopile pet in mogoče še šest nemških ladij v več bitkah v soboto.

Admiraliteta tudi priznava, da sta bila potopljena angleška rušilca Iris in Quorn.

Veverica ogrizla mater in sina

Mrs. Margaret Rauchfleisch in njen 9 let stari sin iz Dayton, Ohio, sta na počitnicah v West Hartford, Conn., in ko sa bila na poti iz cerkve na dom svojih prijateljev, ju je napadla veverica, ki je najprej od zadej vgriznila sina, nato pa še mater, ko je branila sina. Gasilci z bližnje postaje so prišli jima na pomoč in so veverico ubili.

ALBANSKI PARTIZANI

Narodna osvobodilna vojska v Albaniji šteje sedaj že 40,000 vojakov in potrebuje mnogo orožja in municije, kot je sporočil polkovnik Bedri Spahui, načelnik albanske vojaške misije pri zaveznikih.

Spahui pravi, da so v Albaniji tri nemške divizije in ena albanska oklopna divizija, ki so jo izvežbali Nemci.

Od vsega sta nekaj poslali Amerika in Anglija, Rusija pa nič, je rekel Spahui.

Dalje je Spahui rekel, da vlada veliko nasprotje med narodno osvobodilno vojsko in med narodno stranko Abas Kupi, ki hoče imeti kralja Zoga. Narodna stranka pa se je tudi zvezala s stranko Ballii Kombetar, ki sodeluje z Nemci.

Spahui je navedel v seznamu albanskih zločincev deset najodličnejših Albancev, ki so:

Figuiri Dine, ministr. predsednik kvizlinške vlade; Šefket Verlaci, prvi ministrski predsednik po italjanski okupaciji; Mehdi Frašeri, član regentskega sveta; Kupi, Ali Klisura, Hasan Dosti, Odhot Frašeri, Šender Muco, Bari Omari in Koca Muca.

Naša dolžnost je, da podpiramo osvobodilne armade s tem, da kupimo Vojne Bonde do naše skrajne zmožnosti.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hladé, Treasurer; Joseph Lapuh, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
51st Year
"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.
ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO $7.—; ZA POL LETA $3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: Chelsea 6-1200

Ko bo Nemčija razkosana

Kot je mogoče sklepati iz izjav raznih zavezniških vodiiteljev, bo Nemčija po vojni precej okrnjena; kajti izgubila bo Vzhodno Prusijo, Pomeransko, Šlezijo in vso zemljo ob levem bregu Rene. Iz teh odcepljenih pokrajin se bo moralo v Nemčijo preseliti kakih 10,000,000 Nemcev, ako ne bodo hoteli ostati pod tujimi gospodarji in ne bodo hoteli postati njihovi državljani.

Tako okrnitev Nemčije kot kazen zahtevajo narodi, ki so jih Nemci podjarmili tekom sedanje vojne in v tem jih podpira Rusija ter tudi Anglija, ki je sedaj na Nemce še bolj razljučena, ker prihajajo nad London in nad druge kraje ob južnovzhodni obali robotni aeroplani v vedno večjem številu.

Da bo po vojni Nemčiji odvzeta Vzhodna Prusija, to je bil že od zaveznikov davno sprejeti sklep. Sedaj pa pride še poljski odbor narodnega osvobojenja, ki ga sovjetska Rusija podpira proti poljski zamejni vladi v Londonu, in zahteva, da naj bo poljska meja proti Nemčiji potegnjena ob Odri in Neissi, to je črta od Sudetov pa do Stettina ob izlivu Odre v Baltik. Na ta način bi Poljska imela ob Baltiku 200 dolgo obrežje, njena zapadna meja pa bi bila od Berlina oddaljena samo 60 milj.

Poljska zamejna vlada v Londonu pa iz neznanega vzroka nikakor ni pri volji Nemčiji vzeti toliko zemlje, toda nek njen zastopnik je prejšnji teden rekel, če bo Vzhodna Prusija vzeta Nemčiji in priključena Poljski, tedaj bodo morali biti njeni prebivalci preseljeni v Nemčijo.

Tudi čehoslovaška vlada v Londonu, ki pričakuje, da ji bo vrnjeno sudetsko ozemlje, je že stavila zahtevo, da se morajo iz Sudetov izseliti vsi Nemci.

Proti koncu prejšnjega tedna je prišlo iz Alžira sporočilo, da francoski politiki zahtevajo, da meja med Francijo in Nemčijo mora biti Rena. Pogonska sila za temi zahtevami je general Charles de Gaulle.

Ker ima Hitler komaj dvanajst divizij južno od reke Loire in mu jih nikakor ni mogoče ojačiti, je mogoče osvoboditi skoro dve tretini Francije v nekaj tednih in bo mogla prevzeti upravo dežele začasna francoska vlada. Poleg guerilskih čet bo v Franciji zopet močna francoska armada in Francija bo zopet postala velesila.

Ako Francija ostane pri svoji zahtevi, da dobi od Nemčije ozemlja ob zapadnem bregu Rene, pri čemur jo bodo podpirale Rusija in zasedene države, tedaj se tudi Anglija in Združene države ne bodo mogle upirati, da tej zahtevi ne bi ugodile.

Toda v Angliji se že dvigajo glasovi proti temu, da bi bilo Nemčiji odvzetega kaj mnogo ozemlja. Tako pravi londonski list "Economist", da zavezniki na zapadu ne bodo, ko pride čas, hoteli dvigniti niti enega prsta, da bi bil sklenjen mir na podlagi dosedanjih teriterjalnih zahtev.

"Economist" zagovarja "zmeren" mir in pravi, da sta predsednik Roosevelt in Winston Churchill v svojem Atlantskem čarterju postavila "zmeren" mir, da pa je Rusija, s tem da je "nerodno" obravnavala poljsko zadevo, prinesla nesrečno načelo odškodnine v zemlji. In "Economist" pravi, ako bo mir sklenjen na tej podlagi, namreč, da bodo zmage zavezniških narodov plačane z nemško zemljo, tedaj se že sedaj gradijo temelji za prihodnjo vojno.

Vsakdo je pričakoval, da bo kak angleški list prvi dvignil glas proti preostremu miru za Nemčijo, ker v prvi vrsti Anglija ne more trpeti, da bi kaka država postala močna na račun Nemčije, kajti Nemčija ji je navzlic temu, da ji nobena država ni prizadela toliko gorja in škode kot Nemčija, je še vedno pri srcu. Anglija želi močno Nemčijo in imeti z njo trdno zvezo. Anglija tudi ne pozna zgodovine in ne ve, da je vse baltsko obrežje do Danske, to je Pomorjansko, bila nekdaj slovanska zemlja, katero pa so nemški roparski vitezi polagoma s silo vzeli od slovanskih lastnikov.

Naj se sedaj zgodovina ponovi v nasprotni smeri! Kar je bilo slovanske zemlje, ki pa so si je s silo prilastili Nemci z mečem, naj je zopet vrnjena potomcem prvotnih lastnikov.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si vsaka tiskarna [illegible] tega, da imajo vedno, če le mogoče, vsi prej plačani naročnino. ALI STE ŽE OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem pošljete upravništvu nepotrebne stroške?

SPRINGFIELDSKI NAČRT

V mestu Springfieldu, kot v mnogih ameriških mestih, ki imajo do 150,000 prebivalcev ali več, živi mnogo sinov in hčera tujih dežel in različnih verskih prepričanj. Okrog 18,000 jih pripada angleški narodnosti, oziroma so angleškega izvora; 21,000 je irskih Amerikancev; 20,000 francosko-kanadskega izvora; 15,000 Italijanov, 8000 židov iz Rusije, Poljske, Nemčije in drugih dežel; 5000 nemških Amerikancev in dobršno število raznih drugih narodnosti, vključivši Poljake, Škandinavce, Ukrajince, Kitajce in Armence. Poleg vseh teh živi v mestu tudi 3300 črncev.

Mesto Springfield se razlikuje od drugih ameriških mest v tem, da je pričelo z dramatičnim eksperimentom v državljanski vzgoji svojega prebivalstva. Polotilo se je tega dela na velikopotezen način in z namenom, da se odpravi in izkoreninmi malenostne predsodke in rasne ter narodnostne mržnje med prebivalstvom raznoterih plemen in narodnosti, ki morajo skupaj živeti.

Porajanje napetosti in odprte mržnje med različnimi narodnostnimi, rasnimi in verskimi skupinami po nekaterih krajih dežele so sovražniki izrabljali v svoj prilog, ter so sejali na podlagi teh medsebojnih mrženj med prebivalstvom neslogo in zmedo. Iz tega razloga je tudi "Springfieldski načrt" obrnil nase pozornost vse dežele, ker, kakor je znano vsem, ki se zanimajo za ljudsko izobrazbo, je to v resnici program učenja ljudi, kako naj žive vzajemno skupaj v demokraciji.

Springfieldski načrt se je pričel izvajati pred petimi leti na podlagi mestnega šolskega sistema, kateri obsega 39 šol s 25,000 učenci in učenkami, ter 1000 učitelji in učiteljicami. Načrt pa je tekom svojega razvojnega časa pritegnil v svoj delokrog takorekoč vse organizacije v mestu, ki so imele kaj smisla in zanimanja za socialno in javno blagostanje.

Ves šolski sistem je bil reorganiziran okrog ene smernice, ki je bila: izobrazba za državljanstvo. Celotno izvajanje programa je bilo od vsega začetka prežeto z idejo, da je treba otroke učit medsebojnega spoštovanja in strpnosti in to neglede na narodnost, raso ali versko prepričanje, ali ekonomski satus. V prvih šolskih razredih se otroku vceplja idejo, da je glavni temelj demokracije medsebojna vzajemnost ljudi, ki žive v demokratični deželi . . . svoje soljudi mora priznavati in spoštovati, kot Amerikanec. V svrho tega pa je potrebno otroku pokazati, kaj vse je ta ali narodnost doprinesla k graditvi ameriške demokracije in kulture ter njenega ekonomskega in splošnega razvoja. S tem znanjem se otroku vcepi smisel medsebojne povezanosti ljudi z vidika doprinosa raznih narodnostnih skupin. Kot tako otrok doseže dijaško starost, ima že dovolj smisla, da pojmi in cenI bogato dediščino Amerike, ki je plod vseh, ki so prišli v to deželo, da si tu vstanove novo življenje. V višji šoli se seveda nadaljuje z učenjem simpatetičnega naziranja napram vsem plemenskim, narodnostnim in verskim ter sličnim skupinam, ker vse to v resnici tvori Ameriko. V boljše razumevanje se nudi študentom znanje o kulturnem razvoju in vrednotah posameznih narodnostnih ali plemenskih skupin, ter drugih grup, kar mu pomaga, da prične smiselno razumevati in pojmiti porast Amerike, svoje rojstno domovino. In ko dosežejo študentje višje razrede, se prične z analiziranjem problemov in študiranjem propagande, kar privede mlade ljudi do tega, da zaznavajo svoje lastne predsodke in se nauče delati lastne zaključke v objektivnem pogledu.

Verske in plemenske tolerance se ne vteplje učencem v glavo teoretično, ampak potom prakse. Mladina različnih verskih dominacij dobi priliko, da se seznani s cerkvenimi in verskimi obredi ter drugimi posebnostmi te ali one vere in na ta način postane otrokom že zgodaj razumljivo, da je vera in prepričanje vsakega človeka njegova stvar, ter da jo je treba spoštovati in tolerirati enako, kot svojo lastno. Oni, ki izvajajo "springfieldski plan" se dobro zavedajo, da imajo mnogi predsodki svoje korenine bodisi doma, v klubu, kaki organizaciji, itd. Vse to se prouči, analizira in razjasni v pravi luči v šoli. Tudi sezname padlih se da učencem v pretres in pregled. Tako spoznajo, da je veliko fantov in mož, ki so dali svoja življenja za Ameriko, evropejskega izvora, kar pomeni, da Amerika ni zgolj dežela prebivalstva, ki sestoja iz samih Smithov, Brownov in Robinsonov.

Dobro je tudi otroku prednesti doprinos belcev, židov in črncev k razvoju te dežele. V Springfieldu so šli učenci v domove raznih posameznikov iz različnih dežel, ter so z njimi imeli razgovore, potem pa so na podlagi takih razgovorov pisali šolske naloge. Starejši višje šolski študentje so celo spravili skupaj knjige, v katerih so podali resnične storije o springfieldskih prebivalcih iz tujih dežel. Ena taka knjiga, ilustrirana, nosi naslov: "Pijonirski duh", ter je posvečena "številnim prebivalcem tujega izvora, ki so prišli v naše mesto, postali dobri sosedje in pravi Amerikanci."

Dr. John Granrud, šolski nadzornik v Springfieldu, ima velike zasluge za razvoj načrta za vzgojo dobrih in inteligentno tolerantnih državljanov različnih narodnosti in ver v tej deželi, ozir. v njegovem mestu samem.

Vsaka tedenca otrok, ki kaže na rasno ali versko nestrpnost, se takoj v kali zatre s pomočjo primernega tozadevnega pouka in razjasnila. In enako se skuša odpravljati netolerantnost med odraslim prebivalstvom, tako pri delodajalcih, kot pri delavcih samih. Ko so nekemu podjetniku poslali zamorsko dekle, kot stenografinjo, je ta šoli telefoniral, da se čudi, ker mu niso poslali belega dekleta — šola pa je odgovorila, da je bila zamorska dekle edina, ki je odgovarjala z ozirom na sposobnost na njegove predložene zahteve. Podjetnik je nato dekle sprejel v službo.

Da je plan mesta Springfield uspešen je razvidno iz dejstva, da sodelujejo v njem vse organizacije, cerkve in institucije, unije in najrazličnejše manjše skupine. Učitelji, ki so bili spočetka skeptični glede načrta, so sedaj prepričani, da vsebuje najtrdnejšo podlago res prave izobrazbe bodočih državljanov, a med odraslim prebivalstvom pa ustvarja boljšo vzajemnost in tolerantnost v pogledu uposljevanja delavcev, itd. Najboljši dokaz uspeha tega načrta pa je nedvomno to, da so tudi druga mesta pričela delati načrte za osnovo sličnega programa.

(FLIS. — Common Council)

JUGOSLOVANSKI BEGUNCI V FORT ONTARIO, NEW YORK

Reiner, Zlatko, 45
Romano, Albert, 41
Romano, Ema, 35, žena
Romano, Rena, 9, hči
Romano, Sima, 51
Romano, Clara, 44
Romano, Samuilo, 17, sin
Romano, Zarie, 16, hči
Rosenthal, Lida, 44
Rosenthal, Alfred, 12, sin
Rosenthal, Heinrich, 10, sin
Rosenthal, Edith, 7, hči
Rosler, Oskar, 53
Rothstein, Josip, 52
Rothstein, Sara, 35, žena
Rothstein, Lavoslav, 6, sin
Ruchvarger, Ayran, 32
Ruchvarger, Zdenka, 19, žena
Salom, David, 36
Salom, Erna, 34
Salom, Blanka, 55
Schmutzer, Carlo, 42
Schoenbaum, Richard, 68
Schoenbaum, Luise, 59, žena
Schonwald, Ferdinand 73
Schonwald, Nada, 40, hči
Schonwald, Vili, 34
Schwarzenberg, ziga, 42
Schwarzenberg, Ana, 39, žena
Schwarzenberg, Slavko, 12, sin
Selan, Carlo, 44
Selan, Lotta, 29, žena
Selan, Edna, 6, hči
Selan, Mira, 4, hči
Selan, Mira, 4, hči
Selan, Serafina, 67, mati
Selan, Rudolfo, 44
Selan, Nada, 25, žena
Selan, Branko, 5, sin
Semjen, Elisabeta, 47
Semjen, Edit, 21, hči
Sidon, Marko, 33
Sidon, Enrica, 21, žena
Spitzer, Filip, 47
Spitzer, Maria, 43, žena
Spitzer, Ernest, 15, sin
Stayn, Philip, 48
Stayn, Margita, 39, žena
Steinhardt, Dragutin, 58
Steinhardt, Margarita, 55, žena
Svecenski, Ernest, 57
Svecenski, Eugen, 47
Svecenski, Lenka, 45, žena
Svecenski, Ivan, 15, sin
Svecenski, Nevemka, 13, hči
Ternbach, Matilda, 35
Ternbach, Lea, 9, hči
Tusak, Makso, 43
Tusak, Cizela, 37, žena
Tusak, Edna, 9 mesecev, hči
Weiss, Frederica, 44, žena
Weiss, Otto, 48
Weiss, Edith, 4, hči
Weiss, Sador, 57
Weiss, Wilhelmina, 53
Weiss, Thea, 20, hči
Zindorf, Berta, 21
Zindorf, Ernico, 6, hči

(Zaključek.)

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI ATLAS
V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.
Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov
Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ RAZNIH ČASOPISOV

Newyorška "Times", se te dni v svojem uvodniku ni bavila z predsedniško kampanjo, in je posvetila svoj uvodnik bolj resnim vprašanjem: "se li morajo rastline tomatov privezati na palice, — ali ne."

"Times" je prišla do uverenja, da je izredno potrebno premišljati o tem vprašanju in sicer v prid 20.000,000 "vrtom zmage". Uvodnik ni omenil z niti jedno besedico Mr. Deweya . . .

*

Potom radi o je časnikar Hans Jacob izjavil, da mora svet obžalovati, da je Mr. Churchill tako naklonjen fašistični Španski. Ta njegova naklonjenost je velike vrednosti za sedanjo vlado v Argentini, ki je postala dokaj provokativna. — Toda Anglija ima velike interese v Rio Tinto na Španskem, in tudi dovaža velikanske količine mesa iz Argentine — z drugimi besedami, v obeh deželah se gre za velikanski "business", ki ima prednost . . . in ki vodi do slepote. Nekateri ljudje so tudi mnenja, da bode Argentina vpljivala na razne jugoameriške republike in jim svetovala, da se pripravijo na vojno. Morda pride do omeriškega Monakova? . . .

*

Časnikar Hecht, ki se je mudil v Nemčiji in Švici, objavlja v raznih časnikih svoje opaževanje nemških sirot: pesniki, časnikarji, profesorji, glasbeniki, vsi ljudje te vrste so tamkaj postali sirote. Na primer: nek profesor matematike, hodi vsaki večer, oblečen v fraku, po mestnih ulicah in — svira na svoje gosli razne napeve — za malo napitnino; na isti način se borno preživljajo tudi razni odvetniki, bivši trgovci in podjetniki, kateri na srečo znajo igrati na kako sviralo. Nemčija je polna takih ostarelih ljudi, ki so se preje preživljali z obrti raznih vrst, katerih pa sedaj ni več, in ki morajo vsled tega stradati. Ti ljudje so sedaj postali prava parija, ne le v Nemčiji, temveč po vseh deželah Evrope.

*

"Mirror" v New Yorku objavlja uvodnik o prepiru cigankе Rose Lee, s svojo materjo, in vest, da je bilo kakih 300 ameriških vojakov ubitih na otoku Guam . . .

*

Baltimorski "Globe" pravi v svojem uvodniku, da je 700 let trajajoči mir v republiki Švici, kjer vlada prava demokracija, največji čudež na svetu.

"The Jounrnal" v Portlandu, Ore., je na podlagi dejstva, da ruska vojska podi Nemce pred seboj z "ekspresno brzino", prišel do prepričanja, da so Rusi "največji geniji vojne."

*

Washingtonska "Post" svetuje malim evropskim državicam, naj se ne vzrujavajo, kajti njihovo pravo posvetovanja z "velikimi", še vedno obstoji, dasiravno je potrebno, da se vsemu svetu naznani, "da bodo policaji ostali na svojih prostorih in skrbeli, da se zakoni spoštujejo . . .

*

Washingtonska "Star" razlaga rusko priznanje Poljskega Odbora za Narodno Osvobojenje na ta način: "Rusija bode uredila vprašanja iztočne Evrope po svojem način" . .

*

"Christian Science Monitor" v Bosonu, Mass., trdi v svojem članku, da je "lend-lease" ravno tako poln raznih "strahov", kakor kaka "začarana" hiša, — vendar pa izraža nado, da bodo Zjedinjene države to zadevo končno poravnale. . .

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI
pisatelja Louis Adamič-a
ZA CENO $2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in je priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za $..... za lastnoročno podpisano(i) knjigo(i):
.....
.....
Moje ime .....
Št., ulica ali Box št. .....
Mesto in država .....

"Glas Naroda"
216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Kratka Zgodba

Povest iz prihodnosti

IGNAC MUSICH

Pred ličnim poslopjem obdanim s krasnim vrtom, je sedel starček, katerega leta so se bližale osemdesetim. Daleč doli od tega vrta posajenega z različnim cvetjem, se je divil sadni vrt, na katerem so se bleščala v solčnem obsevu lepo rudeča in rumena jabolka in drugo sadje, ki je dozorevalo v božji naravi. Ob sadnem vrtu je bilo pristajališče, za teroplan. Vrtnar je hodil med cvetlicami in tu in tam potegnil plevel iz melje; malo pobrskat in se lotil druge, na kateri je opazil, da ima zarumenel list, katerega je odščipnil.

Starec je bil svež, kljub visokim letom in je opazoval zdaj vrtnarja, zdaj okolico. Solnce mu je bilo prijetno, še bolj pa je užival, s pogledom na pokrajino. Večkrat so mu šle oči po obnebju in prisluhnil je proti višinam, ter zaslonil uho z roko, da bi bolj natančno slišal. Pred njima pa je ležala debela knjiga, na mali mizici. Nekaka zadovoljnost mu je ležala na obrazu in o čitno je pričakoval obiska od nekod.

"Kako pa kaj s časom Ivon; koliko je že na kolesih!" vpraša vrtnarja.

Vrtnar se zravna, pogleda na uro, se nekoliko nasmehne in odvrne: "petnajst bo, čez par minut."

"Hvala," pravi starec in seže po veliki knjigi, si natakne očala in prične počasi listati; na ustih pa mu je ležal zadovoljen smehljaj. Listal je in se mudil pri slikah. Knjigo je že prečital mnogokrat, vendar pa se je ponovno vračal k nji in gledal v proteklost.

Visoko nad posestvom se je pojavil aeroplan; rudeč in ne velik, izgledal je, kot velik ptič, z razprostrtimi peruti, ki se ima spustiti na zemljo. Starec je vstal nezavestno odložil knjigo in opazoval prizor v obnebju. Z roko si je zasenčil oči, da mu solnce ni zatiralo pogleda. Letalec je parkrat zakrožil nad posestvom in se nato spustil proti zemlji na pristajališče. Starec je sledil vneto kretnjam letalca in se podal proti prostoru, kjer je imel pristati.

Mlad mož je izstopil, snel letalno čepico iz glave in jo vrgel na sedež v letalu, ter stekel proti starcu, katerega je strastno objel in ga prisrčno pritisnil k sebi. Potem sta odšla počasnih korakov proti poslopju.

"No, kako pa se vendar imaš stari oče?" ga je vprašal, "ali si zdrav, vse nas je skrbelo. Toliko časa sem odlašal ta moj obisk, da me je že kar malo sram."

"Dobro se imam," pravi starec, "vsaj dobro za moje leta; kako pa ti in tvoji, oče mati in tvoji bratje in sestre?"

"Vse zdravo in srečno," odvrne mladenič, "le zate nas je skrbelo; mislili smo, da mogoče misliš, da te zanemarjamo in da smo pozabili nate."

"Vsedi se dečko," veli starec mlademu prišlecu.

"Še vedno v preteklosti?" pokaže mladi mož na knjigo in se poredno nasmeje.

Starec je nekoliko v zadregi, toda se je neprisiljeno zasmejal in prikimal.

"Še vedno," je odvrnil, " ena reč mi pač dela veselje, zdi se mi, kot bi se kopal v prijetnih spominih. Danes praviš preteklost, a ko si bil mlad, si pa sam kaj rad poslušal prigodbe iz take vrste preteklosti."

"Resnica, toda to je že tako dolgo. . . Časi so se spremenili in nič nam ni žal zato."

"Tudi meni ni žal," pravi starec; toda imeti toliko skupnost s stvarjo in potem kar naenkrat odločiti se od nje, postane praznota v srcu, ki jo moreš nadomestiti edino s tem, da usmeriš svoje misli v sanje nazaj."

"Da," pravi mladenič, "pa to so le sanje na nekaj, ki je minulo za vedno. Saj ne, okrog katerih se drži mnogo gorja, za večino ljudi. Jaz ne rečem po kateri krivdi, toda dejstvo je vseeno."

"Da," pravi starec, "mnogo gorja je bilo. Mnogo gorja, ki je prihajalo nad ljudi. Reke krvi so se prelile. Uničene so bile množice, ki so štele milijone in milijone. Prebivališča uničena do tal. Drugi zopet so pomrli od lakote. Na eni strani je bilo nagrmadeno gorje in na drugi pa bogastvo. Vojne so se vrstile ena za drugo in ljudstva so umirala, zato, da bi mogla živeti."

"Kako čudna filozofija; umreti, da more živeti. Živeti zakaj? Zato, da umre, in vendar je tako bilo. Videč to gorje na tvoje lastne oči; pa se kljub temu rad vračaš v mislih nazaj, v tako življenje . . . Čudno!"

"Moj dragi, nič čudno. Jaz le primerjam. Jaz le primerjam zakaj je bilo tako, ko bi vendar bilo lahko drugače. Mlad sem še bil tista leta in z drugimi sem mislil, da tako mora biti. Bil sem nekaj in mislil sem da sem več, kot so bili drugi. Nisem bil sam tak, bilo jih je več, a nismo bili vsi ednaki. Beseda moja je bila postava in oprava moja se je blestela, bil sem kralj in kot tak, spoštovan, priljubljen in ob enem preklinjan, osovražen. Grehi, ki so jih storili v mojem imenu, so šli na mojo glavo in jaz se tega niti zavedal nisem. Obdan sem bil z najbrihtnejšimi glavami, toda vsa brihtnost ni videla, kam veter vleče in kako zaceliti rane trpečih, ki so postojale gnusnejše, z vsakim solnčnim vzhodom. Prave slike nisem videl, ker slikarji so bili le domači, pravih glasov nisem slišal, ker je bil zid predebel in previsok, da bi me dosegli. In tako je prišel dan, ki me je postavil pred sliko, vse razgaljene resnice—vse odprte rane so naenkrat zazijale pred menoj in pred vsem svetom. Nakopičeno gorje stoletij je prišlo na dan, vse naenkrat in tako sem spoznal resnico.

"Upravičevati nisem znal in če bi znal, bi ne mogel. Tam je stala resnica vsa razgaljena tako očitna, tako obširna, da je segala v velikosti skoro do neba in daleč, daleč v zemljo nazaj in naprej v vse smeri. Povesil sem pogled in se potrkal na prsa, odpel svoj meč, ga zlomil na kolenu, zlomljene kose pa sem vrgel štirim vetrovom. Odslovil sem svoje ljudi, ki so mi bili oči in ušesa in postal sem to, za kar sem bil rojen—človek in nič več kot človek. Pokesal se nisem nikdar zato, kajti živel sem svoje življenje tako, kot so ga živeli drugi. Z zemljo sem sklenil pogodbo, ki ni pisana na nobenem papirju in katero sva oba pošteno spolnjevala. Dajal sem ji gnojila in semena, ona mi je vračala sadu v obilni meri. Dolga so bila leta in danes gledam s ponosom nato, kako sva oba držala besedo. Jaz in zemlja . . . kaj ne da, jaz in zemlja—oba sva držala besedo."

"Jaz te nisem hotel potreti, stari oče," se je opravičeval mladenič.

"Ti me nisi potrl dečko, to je v moji glavi vsak dan in srečen sem, da je tako, kajti čas ni tako daleč, ko bo treba iti k počitku in kje je lepši počitek, kot pri tvojemu najbližjemu prijatelju. Ta je zemlja, s katero sva tako zvesto držala pogodbo."

"OPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA"

Cecilija Ferderbar, Ely, Minn.

V Ely, Minn., je umrla Cecilija Federbar, stara 62 let. Na Elyju je živela 40 let. Zapušča moža, pet sinov (tri pri vojakih) in pet hčera, vsi odrasli, kakor tudi brata in sestro v Ameriki.

Frances Delost, Raton, N. Mex.

Dne 9. julija je umrla Frances Delost. Bolehala je pet let. Šla je do zdravnika v Denver, toda v kratkem umrla, ko je bila v njegovi oskrbi.

Alojzija Kristančič, Cleveland

Po dolgotrajni bolezni je preminila v Clevelandu, Alojzija Kristančič, rojena Persolja, stara 47 let. Doma je bila iz Modane na Primorskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 23. leti. Poleg žalujočega soproga Josepha, zapušča dva sina Pfc. Josepha in Franka, ter hčer Louise, v starem kraju pa sestro Olgo.

Ignac Černe, West Mineral, Kans.

V West Mineral, Kans., je umrl Ignac Černe, star 65 let, doma od Štange pri Litiji. V Ameriko je prišel leta 1904. — Zapušča pet sinov (tri pri vojakih), štiri here, ženo, tri brate, sestro in štiri vnuke, v starem kraju pa pet sester, če še žive.

Joseph Moren, Gilbert

V bolnišnici v Eveleth, Minn. je umrl Joseph Moren iz Gilberta, star 70 let. Poleg žene zapušča štiri poročene hčere, štiri sinove (enega pri vojakih) in 15 vnukov.

Frank Kerže, Duluth, Minn.

V Duluth, Min je umrl Frank Kerže, rojen l. 1864 v Dvorski vasi pri Velikih Laščah na Dolenjskem. V Ameriki je bil 54 let, do leta 1915 v Eveletbu, potem pa v New Duluth, Minn. — Oba z ženo, katero je zadel mrtvoud, sta bila pripeljana v bolnišnico St. Mary's, kjer je on umrl, ona pa še živi.

Pauline Bennett, Waukegan

V Waukegan, Ill., je umrla Paulina Bennett, rojena Stritar, ki se je nahajala v okrajnem sanatoriju. Zapušča moža, ki je uposlen pri Lockheed Corp. v Burbanku, Cal., sina in dva brata, ki sta pri vojakih.

Martin Slomšek, Cherokee, Kans.

Dne 27. julija je umrl v Cherokee, Kans. Martin Slomšek, star 70 let. Rojen je bil v Gorjanah pri Kozjem na Štajerskem in v Ameriki je bil 40 let, ves čas v Kansasu. Zapušča ženo, štiri hčere in tri sinove, od katerih je eden vojni ujetnik v Nemčiji.

Mary Ostanek, Cleveland, O.

5. avgusta je preminila na svojem domu v Clevelandu, O., Mary Ostanek, rojen Govekar, stara 58 let. Doma je bila iz Vrhnike pri Logatcu, odkoder je prišla v Ameriko pred 32. leti. Zapušča žalujočega soproga Josepha, tri hčere: Mrs. Mary Turman, Ann in Grace, ter sina Franka S 2|c, v Floridi.

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena $2

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

Jennie Jaras, Cleveland

26. julija je preminila v Polyclinic bolnišnici Jennie Jaras, rojena Gregorc, stara 35 let. Rojena je bila v Clevelandu ter zapušča žalujočega soproga Petra, sinčka Williama in Thomasa ter hčerko Dorothy, starše Frank in Jennie Gregorc, dva brata Sgt. Freda in Cpl. Stanleya, ki se nahaja v Južnem Pacifiku, ter sestro Vido.

Louis Butchar, Cleveland

Po daljši bolezni je preminil na svojem domu dobro poznani Louis Butchar (Bučar), star 67 let. Dolgo vrsto let je vodil delikatesno trgovino. Doma je bil iz Straže pri Št. Valentinu na Dolenjskem, kjer zapušča dve sestri in več sorodnikov. Tukaj je bival 39 let. Zapušča žalujočo soprogo Mary, rojeno Prijatelj, in več sorodnikov.

John Jesenko, Girard, Ohio

V okrajnem zavetišču je po dolgi bolezni umrl John Jesenko, star okrog 65 let in doma od Vrhnike pri Ljubljani, kjer zapušča ženo in hčer. Član je bil samostojnega društva.

Frank Ribich, Chicago

Dne 26. julija je umrl Frank Ribich st., ki je dalj časa bolehal. Rojen je bil v Ihanu pri Domžalah in v Ameriki je živel 44 let. Zapušča ženo, sina in hčer, oba poročena, tri vnuke in sestro v Californiji.

Helena Nagode, Cleveland

27. julija je preminila v Cleveland, O., Helena Nagode, rojena Francel, stara 72 let. Doma je bila iz Borovnice pri Ljubljani, odkoder je prišla v Ameriko pred 24. leti. Zapušča dve hčebi Vero, poročeno Krajic, i nMary, poročeno Zbačnik, zeta Josepha in Valentina, pet vnukov Vero in Eleanor Krajic, Hilarijo Puget ter Albina in Erica Spacnik, in dva pravnuka Loddie in Shirley Pugel.

ZNIŽANA CENA
za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker želi, da se čim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO

priredena

koračnica

"MLADI VOJAKI"

je Mr. Jerry W. Kopriva, uredil z založnikom, da rojaki lahko dobe skladbo po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50. in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: $11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Sophie Russ, Cleveland

28 julija je umrla v Cleveland, Ohio, dobro poznana pionirka Sophie Russ, rojena Plesche, stara 65 let. Doma je bila z Loga pri Kočevju, od koder je prišla v Ameriko pred 47. leti. Zapušča žalujočega soproga Thomasa, tri sinove Josepha, Franka in Edwarda ter štiri hčere Josephine poročeno West, Albino, poročeno Pietro, Mamie, poročeno Johnson in Helen, poročeno, Branning.

Begunci prihajajo

Poročilo iz Los Angeles pravi, da je v tamošnje pristanišče dospelo 150 civilnih vojnih beguncev iz Indije, Kitajske in Irana, med njimi tudi dr. J. Lossing Buck, bivši mož pisateljice Pearl Buck.

Dr. Buck, profesor za poljedeljsko gospodarstvo na vseučilišču v Nankingu je prišel s svojo kitajsko ženo in sedem mesecev staro hčerko Rosalind Grace Profesor pravi, da je njegova žena prva Kitajka, ki je prišla v Združene države, odkar je bil opravljen zakon proti naseljevanju Kitajcev. Po novi kvoti ima njegova žena vizum štv. 1.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
(V slovenščini) Cena 50 centov

Dobite pri Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju $1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju $1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

SLOVENSKA LIRA" "AMERIŠKA

V PESMARICI

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s baritonom samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoški zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s baritonom samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za moški in ženski zbor, s baritonom samospevom
9. Kantáta iz psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zbore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MATEJ L. HOLMÁR, organist in pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Nove gramofonske plošče

John Marsich poroča, da so izšle nove gramofonske plašče pod imenom "Biseri Južnoslovanskih pesmi" in sicer se prodajo v obliki albuma v katerem so vključene sledeče pesmi: — "Gor čez Jezero", "Lani sem . . .", "Domovini Ljubavi", "Daleko m'e moj Split," "Gdje si dušo" in "Kad ja podjoh do Benbasa". — Te pesmi za rekorde je pela slavna jugoslovanska umetnica ter primadona tukajšnje Metropolitan Opere Miss Zinka Milanova.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Note za KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za $1.—

* Breezes of Spring
  Time of Blossom (Cvetni čas)
* Po Jezeru
  Kolo
* Spavaj Milka Moja
  Orphan Waltz
* Dekle na vrtu
  Oj, Marička, pegljaj
* Barčica
  Mladi kapetanje
* Gremo na Štajersko
  Štajerlš
* Happy Polka
  Če na tujem
* Slovenian Dance
  Vanda Polka
* Židana marela
  Veseli bratci
* Ohio Valley
  Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj
  Ko ptičica ta mala
* Kadar boš ti vandrat šel
* Helena Polka
  Slovenska Polka
* Pojdi z menoj
  Dol s planine

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za $1.

Po 25c komad

Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri:

Knjigarni Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

PROKLETA

:: Spisal EMILE RICHEBOURG ::

Iz francoščine prestavil J. L.

(98)

Ko moža ugledata grofa z omedlelo gospo, utihneta ter se prestrašeno pogledata.

Gospod Bussieres položi nezavestno svojo soprogo v voz, sede poleg nje ter ukaže vozniku, naj zopet odpelje v Pariz.

Mož je godrnjal, na kozo lezoč: Strel, onesveščena ženska, druga doma, katera uhaja, čudno, čudno . . ."

Šen enkrat pogleda drugega kočijaža ter požene. Zaostali kočijaž je bil oni, ki je pripeljal Lavro in Luranne-a.

Lavra, ki je bila skrita za grmom, je ugledala grofa, ko je prihajal. Ko zasliši streljati, ustraši se ter zbeži z vrta. Na to skoči v voz grofinjin — kočijaž ji je bil znan— ter se odpelje v Pariz.

Grofov voz ni bil še dosegel barriere, ko se grofinja vsled tresenja zave ter začudeno pogleda okoli sebe. Kmalu se spomni. Vzgrožena se umakne od grofa.

"Mrtev! Mrtev!" zaječi.

"Maščeval sem svojo čast s tem, da sem ti ubil ljubljenca!" poreče grof zamolklo.

Valentinino oko jezno zaplemeni, hotela je protestirati. A ostala je nema. Grozno in nepravično je bilo grofovo sramotilno obdolževanje. Bila je preponosna, da bi se mu opravičevala.

"In zakaj niste umorili tudi mene?" povpraša in krčevito zmigne z ustnicami.

"Ti si mati mojega sina," de on. "In kljub vsemu — te še ljubim!"

"O!" zatrepeče ona.

"Da," nadaljuje mileje. "Jaz te še vedno ljubim! Izkusil bom, da stvar pozabim . . ."

"Da pozabiš svoje zlodejstvo?" seže mu ona v besedo.

"Izkusil bom, da pozabim sramoto, ki si mi jo naredila!" zavrne grof. "In če hočeš, ti lahko odpustim."

Grofinja zaničljivo skomizgne z ramama ter suho de: — "Moje življenje je razdejano. Zame ni več nadeje, ni več sreče! Meni ostajajo le solze. Jaz te ne bom prosila odpuščenja in tudi nočem tvojega sočutja! Pozabi ti, če moreš! Jaz ne bom mogla pozabiti nikoli!"

"Premisli!"

"To baš delam!" odgovori ter udari v britek jak.

Kmalu potem se ustavi voz. Kočijaž povpraša, kam li naj zapelje. Grof imenuje ulico in hišno številko svoje palače. Voz drdra dalje.

Dospevši k palači, prime grof za roko grofinjo, ki je še zmerom jokala. Hotel je pomagati pri izstopu. Ona se je delala, kakor bi ne videla roke, ki ji jo je ponujal. Skočivši z voza steče v hišo ter odide naravnost v svoje sobe, kjer se zapre.

Morala se je najokati vsled svoje bolesti in zbog svojega obupa.

Nase ni mislila, niti ne na to, kaj bode iz nje, nego imela je pred očmi le nesrečnika, ki jo je ljubil, kojega je zopet ljubila iz dna svoje duše in ki je bil ubit pred njenimi očmi!

Potem ji stopi podoba Lavrina pred dušno oko, in pri tem se ji strese srce!

"O, ti pošast!" zakriči polna gnusa.

In pusti se na divan ter jadikuje, vije si roki, kriči, stoče in moli!

V tem se je napotil grof Bussieres na policijo ter tam naznanil, kaj se je zgodilo v hiši v Asniersu Hotel je ostati tam kot ujetnik. A policijski prefekt ga je poznal ter mislil, da je grof zazdaj lahko še svoboden.

Bussieres da svojo besedo, da bode vedno policiji na razpolaganje. Komisar se z dvema redarjema takoj odpravi v Asnieres.

Lahko so našli označeno hišo. Na vrtu je bilo že mnogo ljudi zbranih, ki so se pogovarjali o groznem činu.

Komisar stopi v hišo, kjer je bilo, kakor že omenjeno, vse odprto. Krvne mlake so pokrivale preprogo v salonu. A mrlič, kojega je iskal, je bil izginil. Povprašujoč po njem, izve, da mož ni bil mrtev. S pomočjo nekega kočijaža se je mogel privleči do voza ter se je potem odpeljal v Pariz. Le dva, trije radovednesži so bili slišali oba strela ter videli ranjenca. Kaj se je zgodilo v hiši, ni vedel nihče.

Policijski komisar je bil jako slabe volje zaradi nevspešne svoje preiskave. Če bi vsaj vedel za ranjenčevo ime! A grof Bussieres sam ni poznal mladega moža.

Tako ni komisarju ostalo drugega, nego da je zaprl hišo ter se zopet odpeljal v Pariz.

8.

Dragi bralec in ljubezniva čitateljica, si lahko mislita strah starega Luranne-a in gospice Julije, ko pride Lucijan, po kočijažu, smrtnobled, ranjen, krvav in skoro umirajoč domov. Bil je to srce pretresujoč pogled.

Jedva leže nesrečnik v posteljo, ko ga velika izguba krvi tako oslabi, da se onesvesti.

Julija je glasna plakala ob postelji. Gospod Luranne ves iz sebe, pošlje takoj po prijateljskega zdravnika ter pozove tudi najslavnejšega ranocelnika v Parizu. Ubogi stari mož je izpraševal kočijaža. Ta mu je mogel povedati le to, kar je sam znal, in to je bilo ubore malo.

(Nadaljevanje sledi.)

SKUPŠČINE ZEDINJENEGA ODBORA J. S. A.

S skupščinami, ki jih je imel Zedinjeni odbor J. S. A. začetkom meseca julija na obalah mehiškega zaliva, je ZOJSA uspešno završil svojo turnejo zborovanj. Tekom leta dni so se vršila zborovanja s pomočjo predstavnikov ZOJSE po osrednjih naselbinahamerikancev jugoslovanskega porekla, od katerih omenjamo posebej: New York, N. Y., Johnstown, Penna.; Pittsburgh, Penna.; Cleveland, Ohio, Detroit, Mich., Chicago, Ill., Gary, Ind., Milwaukee, Wis., Kansas City, Kans., St. Louis, Mo., San Francisco, Calif., Los Angeles, Calif., New Orleans, La.

Razen v omenjenh krajih, so se vršile skupščine naših lokalnih odborov tudi v mnogih manjših krajih jugoslovanskih naselbin. Na vseh teh zborih je bila očita močZOJSA zares zaupanje ogromne večine Amerikancev jugoslovanskega porekla.

Začetkom meseca julija sta se g. Zlatko Balokovič, delujoči predsednik ZOJSE in g. Strahinja Maletič, njegov tajnik, odzvala pozivu naših lokalnih Zedinjenih odborov in prisostvovala zborovanjem v New Orleansu, La., Biloxi, Miss., in Buras, La. Zborovanje v New Orleansu se je vršilo 2. julija. Nekaj dni pred tem zborovanjem je neworleanski tisk posvetil zborovanju veliko pozornost in je interviuvala g. Balokoviča in g. Maletiča o aktuelnih dogodkih v Jugoslaviji. Poleg dnevnih člankov so izšle v tamkajšnjem časopisju so bile objavljene mnoge fotografije o borbi partizanov in o Narodno-osvobodilnem pokretu. Na zborovanju v New Orleansu v Jerusalem Templu so govorili g. Mato Bilich, predsednik krajevnega odbora, g. Balokovič, rev. Maletič, dr. P. Salatich je prečital govor S. Kosanovića. ki zaradi prometnih zaprek ni mogel priti v New Orlans. Povdarjajoč edinstvo Amerikancev jugoslovanskega porekla, je g. Balokovič povdaril, da se Slovani sedaj borijo za boljšo bodočnost vsega človeštva. Zavedajoč se tega, prosijo in čakajo na razumevanje in moralno podporo narodov Združenih držav.

"Partizani Jugoslavije so nosilci demokracije v balkanskem področju Evrope," je rekel rev. Maletič, povdarjajoč. da se svoboda enega naroda ne more ločiti od svobode drugega naroda Samo zmaga resnične demokracije po vsem svetu more zagotoviti trajen mir med vsemi narodi."

Zborovanju je predsedoval dr. A. Jurocavich. Prisotni so manifestirali svoje navdušenje za osvobodilno gibanje Titove armade in zbrali preko $2000 za fond Zedinjenega odbora.

Dne 3. julija je priredil krajevni odbor v Biloxi, Miss., predstavnikom Centralnega odbora Zojse iz New Yorka svečan banket v Hotelu Buena Vista, kateremu so poleg odličnih zastopnikov Jugoslovanov prisostvovali kongresman W. M. Colmer, župan mesta Chester A. Delacruz, poveljnik vojnega letalskega vežbališča Keesler Fiel, Col. R. E. M. Goolrick in mnogo drugih odličnih osebnosti iz ameriških javnih in socialnih krogov. Na banketu je govoril g. Balokovič o kulturnem doprinosu Južnih Slovanov in Slovanov vobče današnji civilizaciji, objasnivši cilj in smisel borbe jugoslovanskega ljudstva pod Titom. Banketu je predsedoval sodnik John M. Sekul, sin odličnega Jugoslovana, Steve Sekul.

Istega večera se je vršilo veliko in uspelo zborovanje v mestnem Slovanskem domu, na katerem sta govorila g. Balokovič in rev. Maletič.

Dne 4. julija se je vršilo zborovanje v Buras avditorium v Buras, La. Po uspelem banketu so govorili na zborovanju District Attorney Leander H. Perez, Zlatko Balokovič in tajnik lokalnega odbora Luka Ziblich, medtem ko je predsedoval g. Vincent Jasprica.

Na vseh omenjenih zborovanjih je bilo nabranih preko $5,000 za fond ZOJSE. Naše jugoslovanske kolonije na jugozapadu, v Louisani in Mississippi, so razmeroma majhne toda zel napredne. Ugled našega ljudstva je na zavidanja vredni višini in Amerikanci govore z velikim spoštovanjem o našem ljudstvu, med katerimi je mnogo profesionalcev in poslovnih ljudi. Naša emigracija v teh krajih je stara preko sto let in prvi pionirji industrije ostrig so bili naši Dalmatinci. Amerikanci smatrajo jugoslovanske priseljence za najkulturnejše in najnaprednejše. So precej premožni in materialno brez skrbi; večina jih ima lastne ribarske ladje; njihove tvornice za pakiranje rib-školjk so v tem predelu največje, a v Burasu imajo mnogi plantaže pomaranč, kakor n. pr. naš vrli rodoljub Andro Pobrica, in drugi.

Naše tamošnje ljudstvo živi skoraj izolirano od naših ostalih naseljencev po Ameriki in zato so v velikim veseljem pričakovali zastopnike ZOJSE iz New Yorka, da slišijo in zvedo vse podrobnosti o borbi jugoslovanskih narodov za svobodo. Njihova topla, prijateljska gostoljubnost je bila izvanredna in prisrčna čez vse pričakovanje. Zanjo in za njihovo nesebično delo se jim Zojsa prisrčno in iskreno zahvaljuje.

Rev. Strahinja Maletič,
izvršni tajnik.

NAŠI ZASTOPNIKI

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Bevčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan:
Detroit, L. Piankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouše
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester,* Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Bresovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Keria
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polanta*
Krayn, Ant. Tauželj
Luserne, Frank Balloch
Midway, John Zust*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauchar*
Diamondville, Joe Rolich

V Paramount gledišču v New Yorku sedaj kažejo novi film "Hail the Conquering Hero", ki ima svoj izvor v majhnem mestu z malim številom prebivalcev. V igri nastopajo Eddie Bracken, Ella Raines in William Demarest. Vsi prizori se vrše v majhnem podeželskem mestu. Besedilo za igro je napisal Preston Sturges, ki je napisal že več drugih malomestnih iger, med njimi rad vse smešno "The Miracle of Morgan's Creek."

Ujeti častnik dal prave podatke

Nek nemški častnik, ki je bil pred dnevi ujet v Franciji, je rekel: "Vem, da je Nemčija poražena in zato smatram za svojo dolžnost, da Vam dam vse informacije, ki morejo čimprej skončati vojno."

Angleška radijska postaja, ki je prinesla to poročilo, pravi, da je častnik prosil za zemljevid, na katerem je pokazal nemške postojanke in pozneje je bilo dokazano, da so bili njegovi podatki pravilni.

Vojni ujetniki v Ameriki

Vojni urad je naznanil, da je bilo 1. avgusta v Združenih državah 226,416 osiških vojnih ujetnikov. Vojni urad pravi, da so ujetniki v večinoma zaposleni od dela na farmah do splavljanja hlodov po rekah.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA STANE SEDAJ $3.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG
po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali — Spisal Damir Feigel
2 Kreutzerjeva sonata — Spisal L. N. Tolstoj
3 Andrej Ternovc — Spisal Ivan Albreht
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev — Spisal Josip Spillman
8 Pravljice — Zapisal H. Majar
12 Frank Baron Trenk — Po raznih virih napisal Gjuro Pandurić
13 Pariški zlatar — Poslovenil Silvester K.
14 Pravljice in pripovedke za mladino — Spisal Silvester Košutnik
15 Suneški invalid — Spisal Silvester Košutnik
17 Vojnimir ali poganstvo in krst — Spisal Josip Ogrinec
18 Mladim srcem — Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško
19 Študent naj bo — Spisal Fr. S. Finžgar
25 Duhovni boj — (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli
26 Denar — Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

35 Praški Judek — Spillmannova povest — Prevel Josip Volc

IGRE

28 Magda (Igra) — Alojzij Remec
29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golia
30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann
31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevič
32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Lipovec
33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
34 Antingone (Igra) Poslovenil C. Golar
36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio
38 Tončkove sanje na Miklavžev večer (Igra) — J. Erbežnik in F. Roje

Kupite en "extra" bond ta teden!

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omeniti več zbirk, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.